

Beantwoording Pointer – damherten Hoeksche Waard

Algemeen

Hoe komt zo'n besluit voor faunabeheer tot stand? Hoe maak je een afweging tussen al die verschillende belangen die spelen?

De provincie Zuid-Holland is één van de dichtstbevolkte provincies van Nederland. Industrie, landbouw, steden, natuur- en cultuurlandschappen zijn met elkaar verweven. Ondanks de forse verstedelijking en het intensief gebruikte wegennet doet een aantal diersoorten het binnen onze provincie goed en zij komen in steeds grotere aantallen voor. Daar zijn we blij mee, maar soms staat de aanwezigheid van dieren op gespannen voet met andere belangen. Dieren kunnen zorgen voor overlast, schade en onveilige situaties in het agrarische gebied, in de stad, in de haven en zelfs in natuur- en recreatiegebieden. We wegen daarom voortdurend de verschillende belangen af. Is het evenwicht uit balans dan neemt de provincie maatregelen.

1. Bij beschermde in het wild levende inheemse dieren wordt vaak gekeken naar diervriendelijke methodes. Denk aan verjagen of verplaatsen van soorten. Of het plaatsen van hekken, wildroosters of wildspiegels.
2. Een ontheffing voor faunabeheer wordt verleend als er grote schade is of dreigt aan bijvoorbeeld gewassen, er een risico bestaat voor verkeersveiligheid of volksgezondheid of grote schade is of dreigt aan flora en fauna.

Hierbij gelden uiteraard regels:

- De provincie moet zich houden aan de Wet natuurbescherming. Hierin staan regels voor het beschermen van inheemse diersoorten, bestrijden van schadeveroorzakende diersoorten en het beheren van populaties. Het bejagen, beheren of bestrijden van beschermde, inheemse diersoorten kan plaatsvinden volgens een Faunabeheerplan.
- Dit Faunabeheerplan wordt vastgesteld door het bestuur van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (FBE). Hierin zijn bijvoorbeeld LTO, Natuurmonumenten, dierenbescherming en de jagersvereniging vertegenwoordigd. Het plan moet goedgekeurd worden door Gedeputeerde Staten, het dagelijks bestuur van de provincie.
- Ook wat betreft de uitvoering van faunabeheer gelden regels. Jagers moeten gecertificeerd zijn, melden als zij gaan jagen en registreren wat zij hebben geschoten. De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid voert hier controles op uit. Jagers moeten ieder jaar opnieuw een jachtakte aanvragen bij de politie. Als een jager een regel overtreedt kan de politie zijn jachtakte intrekken.
- Verwilderde dieren hebben net als exoten juridisch een andere status dan wilde dieren.
- Op grond van de wet hoeft er bij een opdracht niet te worden getoetst aan de criteria of er geen andere bevredigende oplossingen zijn.

Hoe weet je hoeveel schade er is/gaat ontstaan?

Uiteraard weet je *vooraf* niet precies hoeveel schade er *achteraf* zal ontstaan. Op basis van bestaande populaties kun je wel inschatten of er meer schade gaat ontstaan als een populatie gaat groeien.

Wat betreft de damherten in de Hoeksche Waard: daar zien we met de huidige populatie al dat de herten het gebied uittrekken en wegen oversteken, waardoor er nu al enkele ongelukken zijn gebeurd. Groeit de populatie dan zal dat hoogstwaarschijnlijk vaker voorkomen. Die groei is te berekenen. Zo zijn er naar schatting nu 40-50 herten in de Hoeksche Waard en zullen dat er in 2023

ruim 120 zijn. Uit andere situaties weten we dat een populatie damherten heel hard kan groeien. Een bekend voorbeeld is het duingebied op de grens met Noord-Holland waar een roedel van enkele tientallen damherten is uitgegroeid tot een populatie van duizenden exemplaren.

Hoeksche Waard

Is er eerder om een ontheffing gevraagd?

Er is niet eerder om een ontheffing gevraagd. In dit geval is het ook geen ontheffing (die wordt aangevraagd) maar een opdracht van de provincie (op grond van artikel 3.18 van de Wet natuurbescherming). Deze is opgesteld in overleg met de Wildbeheereenheid Hoeksche Waard en de Faunabeheereenheid Zuid-Holland. In de Faunabeheereenheid Zuid-Holland zijn ook LTO en Natuurmonumenten vertegenwoordigd.

Bewoners geven aan dat eerder is beheerd in het gebied. Dat is niet zo. We weten dat er geruchten gaan dat in de afgelopen jaren (voor de opdracht) illegaal afschot heeft plaats gevonden. Echter bij Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (die de toezicht en handhaving uitvoert) zijn er tot op heden geen concrete signalen over illegaal afschot binnen gekomen om een strafrechtelijk onderzoek op te starten.

Was de provincie eerder bekend met de problematiek in het gebied?

De groep damherten heeft tot nog toe geen grote problemen of dodelijke ongelukken veroorzaakt. Inmiddels blijkt dat de populatie goed gedijt en snel groeit. Als er nu niet wordt ingegrepen zal de populatie op korte termijn flink verder toenemen. We zien nu al dat herten het gebied uittrekken. Ze zullen zich steeds meer gaan verspreiden en steken daarbij wegen over. Dat levert gevaarlijke situaties op. De kans op aanrijdingen, schade en overlast wordt dan aanzienlijk groter.

Hoe langer er gewacht wordt met ingrijpen hoe meer damherten er in de toekomst moeten worden gedood, zoals de ervaring leert met de damherten in het Noord- en Zuid- Hollandse duingebied en in andere delen van het land. Met tijdig ingrijpen wordt onnodig dierenleed voorkomen.

Waarom afschot, zijn er geen andere mogelijkheden om schade te beperken en veiligheid te waarborgen?

Er bestaan inderdaad preventieve maatregelen. Denk aan het plaatsen van hekken, waarschuwborden en wildspiegels. Het gebied is echter erg open en weids, dus dit garandeert niet dat aanrijdingen worden voorkomen. En hekken bijvoorbeeld, moeten maar liefst minstens 2 meter hoog zijn. Bovendien zijn de verschillende eigenaren en beheerders van de aanwezige wegen en terreinen hiervoor zelf verantwoordelijk. Al met al lijkt dit ondoenlijk, maar ook onwenselijk: hekken kunnen ook een belemmerend effect hebben op andere dieren. Genoemde preventieve maatregelen beperken bovendien niet de groei van de populatie.

Waarom kiest de provincie niet voor beheer?

Wij zijn ervan op de hoogte dat de organisatie van de petitie, die ook aangeeft dat het om ontsnapte dieren gaat, voor beheer van de populatie wil gaan. Zij bezoeken de dieren en vinden het leuk om de damherten daar rond te zien lopen. Daarbij houden zij geen rekening met andere (maatschappelijke) belangen waaronder dierenleed en de verkeersveiligheid.

Beheer betekent echter oneindig afschot van de herten. We zouden dan over een langere periode ieder jaar moeten ingrijpen. Daarbij moet steeds 35% van de dieren afgeschoten worden om de huidige omvang van de groep te houden. Hierbij worden er op termijn dus veel meer dieren gedood

Mede met het oog op het feit dat de ontsnapte dieren hier van nature niet thuis horen hebben we niet gekozen voor beheer.

Wordt de schade in dit specifieke geval vergoed?

Boeren die schade hebben aan hun landbouwgewassen door de damherten krijgen deze niet vergoed. Het gaat namelijk om verwilderde dieren – (niet beschermde dieren). In de wet is vastgelegd dat de schade die deze dieren aanrichten niet wordt vergoed. In enkele gevallen kan ervoor gekozen worden om hiervan af te wijken. Ook voor enkele inheemse in het wild levende dieren wordt niet altijd schade uitgekeerd. Denk aan de soorten die op de landelijke vrijstellingslijst zijn genoemd waaronder de Canadese gans en de houtduif.